

**Zorgen voor de veiligheid van pleegkinderen:
Onderzoek bij de stichting Agogische
Zorgcentra Zeeland**

Inspectie jeugdzorg
Utrecht, februari 2009

Samenvatting

De Inspectie jeugdzorg heeft in de tweede helft van 2008 landelijk onderzoek gedaan bij de pleegzorgaanbieders naar de veiligheid van pleegkinderen. De onderzoeksvraag die hierbij centraal stond is of de pleegzorgaanbieders systematisch zorgdragen voor de veiligheid van kinderen in pleeggezinnen. Het onderzoek richt zich op twee thema's: de screening van pleeggezinnen op mogelijke veiligheidsrisico's en het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen. Het onderzoek bestond uit een beleidsanalyse en een praktijkonderzoek.

Pleegkinderen hebben recht op een veilige plek in het pleeggezin waarin zij opgroeien. Zij dienen beschermd te zijn tegen alle vormen van mishandeling binnen het pleeggezin en er dient zicht te zijn op mogelijke veiligheidsrisico's binnen het pleeggezin. Van pleegzorgaanbieders verwacht de inspectie dat zij risicovolle situaties voor pleegkinderen tot een minimum beperken. Zij dienen hiertoe (aspirant) pleeggezinnen te *screenen* op mogelijke veiligheidsrisico's en zij dienen *toezicht* te houden op de veiligheid van het pleegkind in het pleeggezin, door onveilige situaties te signaleren en mogelijke veiligheidsrisico's voor pleegkinderen in te schatten.

De inspectie verwacht van pleegzorgaanbieders dat zij dit *systematisch* doen door te zorgen voor beleid van voldoende kwaliteit én door te zorgen dat medewerkers dit beleid adequaat in de praktijk brengen.

De inspectie komt tot het volgende eindoordeel over de stichting Agogische Zorgcentra Zeeland (AZZ):

1. *Het systematisch screenen van pleeggezinnen op veiligheidsrisico's is bijna van voldoende kwaliteit.*
 - De kwaliteit van het *beleid* van AZZ voor de screening van netwerkpleeggezinnen op veiligheidsrisico's is voldoende en voor de screening van bestandspleeggezinnen is dit matig.
 - De kwaliteit van de screening *door medewerkers* is bijna voldoende. Bij bestandspleeggezinnen ontbreekt het expliciet en systematisch screenen op veiligheid. Het team is qua omvang klein en gebruikt bij de screening ook inzichten uit de screening van netwerkgezinnen, waardoor in de praktijk de kans klein is op het over het hoofd zien van onveilige situaties.
2. *Het systematisch toezicht houden op de veiligheid van pleegkinderen is van matige kwaliteit.*
 - De kwaliteit van *het beleid* van AZZ voor het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen is matig. Het toezicht op veiligheid in pleeggezinnen is ten tijde van het inspectieonderzoek volop in ontwikkeling. Deze ontwikkelingen zijn nog niet vertaald in concrete richtlijnen.
 - De kwaliteit van het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen *door medewerkers* is matig. Het toezicht is nog te veel afhankelijk van de betrokken medewerkers. Posi-

tief is dat de medewerkers tijdens de pleegzorgbegeleiding alert zijn op de veiligheid van het pleegkind en dat wanneer er een verhoogd risico voor de veiligheid van een pleegkind wordt gesignaleerd de samenwerking met Bureau Jeugdzorg goed blijkt te zijn.

Daarnaast heeft de inspectie een zorgelijk knelpunt geconstateerd rondom de plaatsing van pleegkinderen in netwerkgezinnen. Doordat er een wachtlijst is voor de screening verblijven deze kinderen vaak geruime tijd in een netwerkgezin zonder dat de geschiktheid en veiligheid van het gezin adequaat is ingeschat door Bureau Jeugdzorg en/of de pleegzorgaanbieder. Dit houdt risico's voor de kinderen in.

De inspectie doet de volgende aanbevelingen:

Aan AZZ

- Maak beleid aansluitend op de actuele ontwikkelingen:
 - dat een verdere invulling van de *screening* op veiligheidsrisico's van de bestandspleeggezinnen bevat;
 - waardoor de praktijk voor het *toezicht* op de veiligheid van pleegkinderen binnen pleeggezinnen wordt vastgelegd;
 - dat tot een transparante verslaglegging van veiligheidsrisico's leidt.
- Maak een verbeterplan dat concreet aangeeft hoe dit beleid geïmplementeerd zal worden en wanneer het beleid operationeel is.
- Maak concrete afspraken met Bureau Jeugdzorg over de verantwoordelijkheidsverdeling bij de aanvang van netwerkplaatsingen: wie doet wat om zicht te houden op de veiligheid van pleegkinderen vanaf het moment dat de kinderen in een netwerk gezin zijn geplaatst en voordat de screening heeft plaatsgevonden.
Laat onderdeel zijn van de afspraken hoe het beleid concreet geïmplementeerd zal worden en maak inzichtelijk wanneer de afspraken operationeel zullen zijn.

Aan de provincie Zeeland

- Betrek het onbedoelde effect van een vast budget voor de pleegzorg – een onveilige situatie voor kinderen die op de wachtlijst staan voor een netwerkplaatsing – bij het maken van nieuwe (productie)afspraken met AZZ en Bureau Jeugdzorg.
- Toets het verbeterplan van AZZ op de kwaliteit (aansluiting bij de aanbevelingen uit dit rapport, ambities, termijnen, enzovoort).
- Zie toe op een spoedige uitvoering van het verbeterplan en de totstandkoming van de afspraken tussen AZZ en Bureau Jeugdzorg.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
Hoofdstuk 2 Oordeel en onderbouwing.....	9
2.1 Beleid voor de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's	10
2.2 Screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's in de praktijk	11
2.3 Beleid voor het toezicht op de veiligheid van het pleegkind	13
2.4 Het toezicht op de veiligheid van het pleegkind in de praktijk	15
Hoofdstuk 3 Eindoordeel en aanbevelingen	19
Bijlage 1 Toetsingskader.....	21
Bijlage 2 Onderzoeksozet	25

Hoofdstuk 1 Inleiding

Aanleiding

Het is de taak van pleegzorgaanbieders om er voor te zorgen dat het pleegkind veilig is in het pleeggezin vanaf de aanvang van de plaatsing tot de beëindiging van de plaatsing. De veiligheid van pleegkinderen kan in het geding komen wanneer een pleegzorgaanbieder haar taken, die zijn gericht op het zorg dragen voor de veiligheid van het pleegkind, niet goed genoeg uitvoert. De inspectie vindt het dan ook belangrijk om meer zicht te hebben op hoe de pleegzorgaanbieders zorg dragen voor de veiligheid van pleegkinderen. Zeker aangezien bij meerdere calamiteiten die de laatste jaren bij de inspectie zijn gemeld sprake was van onveiligheid in pleeggezinnen (verwaarlozing, seksueel misbruik, fysieke mishandeling). In 2008 onderzoekt de inspectie daarom de veiligheid van pleegkinderen in Nederland.

Uitgangspunten van het onderzoek

De inspectie verstaat in dit onderzoek onder veiligheid dat pleegkinderen veilig zijn als zij beschermd zijn tegen alle vormen van mishandeling (affectieve en fysieke verwaarlozing, seksueel misbruik, fysieke mishandeling) binnen het pleeggezin.

Primair ligt de verantwoordelijkheid bij pleegouders om te zorgen voor de veiligheid van het pleegkind binnen hun gezin. Pleegzorgaanbieders zijn verantwoordelijk om ervoor te zorgen dat risicovolle situaties voor pleegkinderen tot een minimum worden beperkt. De inspectie onderscheidt hierbij twee belangrijke taken voor pleegzorgaanbieders. Allereerst moeten zij vaststellen of een (aanstaand) pleeggezin een veilige plek kan bieden voor het pleegkind. Hiertoe is de *screening* van (aspirant) pleeggezinnen op mogelijke veiligheidsrisico's (zoals verslaving of psychiatrische problematiek) van groot belang. Als een kind eenmaal in een pleeggezin verblijft, moeten pleegzorgaanbieders er vervolgens voor zorgen dat er *toezicht* is op de veiligheid van het pleegkind in het pleeggezin. Hiertoe is het signaleren van onveilige situaties (zoals kindermishandeling) en het inschatten van mogelijke veiligheidsrisico's voor het pleegkind (zoals belangrijke veranderingen binnen het pleeggezin) van groot belang.

Verwachtingen inspectie

De inspectie verwacht van pleegzorgaanbieders dat zij systematisch zorgdragen voor de veiligheid van pleegkinderen binnen het pleeggezin door te zorgen voor beleid van voldoende kwaliteit én door te zorgen dat medewerkers dit beleid adequaat in de praktijk brengen.

In het toetsingskader dat de inspectie voor dit onderzoek heeft opgesteld, zijn de verwachtingen (criteria) van de inspectie nader uitgewerkt (zie bijlage 1).

Onderzoeksvraag

De inspectie heeft de volgende onderzoeksvraag geformuleerd:

Zorgen de pleegzorgaanbieders systematisch voor de veiligheid van kinderen in pleeggezinnen?

Deze onderzoeksvraag heeft de inspectie uitgewerkt in de volgende twee deelvragen:

- screenen de pleezorgaanbieders het pleeggezin systematisch op mogelijke veiligheidsrisico's voor het pleegkind?
- houden de pleezorgaanbieders systematisch toezicht op de veiligheid van het pleegkind?

Onderzoeksopzet

Het onderzoek is uitgevoerd in twee fasen: een beleidsanalyse en een praktijkonderzoek. De inspectie heeft via een schriftelijke vragenlijst in juni 2008 het beleid van Stichting Agogische Zorgcentra Zeeland (AZZ) opgevraagd voor de screening en voor het toezicht op de veiligheid en dit beleid vervolgens geanalyseerd. Vervolgens heeft de inspectie in oktober 2008 het praktijkonderzoek bij AZZ uitgevoerd, waarin de toepassing van het beleid in de praktijk is getoetst. Dit is gedaan via twee groepsinterviews met uitvoerend medewerkers en een analyse van een aantal recente dossiers.

Leeswijzer

Dit rapport geeft de resultaten weer van het onderzoek van de Inspectie jeugdzorg bij AZZ. In Hoofdstuk 2 geeft de inspectie een oordeel of AZZ systematisch zorgt voor de veiligheid van kinderen in pleeggezinnen. In Hoofdstuk 3 geeft de inspectie haar eindoordeel en doet zij aanbevelingen aan AZZ en de provincie Zeeland. Bijlage 1 bevat het toetsingskader en Bijlage 2 een nadere beschrijving van de onderzoeksopzet.

Hoofdstuk 2 Oordeel en onderbouwing

Inleiding

In dit hoofdstuk geeft de Inspectie jeugdzorg een oordeel over het beleid en handelen van AZZ met betrekking tot het beperken van de veiligheidsrisico's voor pleegkinderen binnen pleeggezinnen. Het hoofdstuk is als volgt opgebouwd. Paragraaf 2.1 en 2.2 gaan over de *screening* van pleeggezinnen op veiligheidsrisico's en paragraaf 2.3 en 2.4 over het *toezicht* op de veiligheid van pleegkinderen. De inspectie geeft bij elk thema zowel een oordeel over de kwaliteit van het beleid als over de uitvoering in de praktijk. Per thema geeft de inspectie aan wat haar verwachting is, hoe haar oordeel luidt en wat de bevindingen zijn waarop zij dit oordeel baseert. De oordelen formuleert de inspectie in de termen 'voldoende', 'bijna voldoende', 'matig' en 'onvoldoende'.

De inspectie is van mening dat indien het beleid voor het screenen op veiligheidsrisico's of voor het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen onvoldoende is, er een noodzakelijke voorwaarde ontbreekt voor het *systematisch* handelen in de praktijk. Dit brengt risico's met zich mee voor de veiligheid van het pleegkind in het pleeggezin. Daarom beoordeelt de inspectie de kwaliteit van de praktijk van de screening en van het toezicht op de veiligheid van het pleegkind in die gevallen nooit als voldoende.

Algemeen

De pleegzorgvoorziening van AZZ groeit snel en bestaat momenteel uit ongeveer 400 plaatsen. Dit heeft geleid tot een wachtlijst voor zowel bestands- als netwerkgezinnen. De pleegzorg van AZZ bestaat uit ongeveer 40% netwerkgezinnen en 60% bestandsgezinnen.

Momenteel maakt de instelling een kwaliteitsverbetering door:

- een expertteam met hierin ook een Kinder- en Jeugdpsychiater kan worden geconsulteerd;
- in het STAP voorbereidingsprogramma komt meer expliciete aandacht voor de veiligheid van het kind die mede is gebaseerd op de ervaringen met het programma voor netwerkplaatsingen;
- Medewerkers kunnen intern consult vragen over de methodiek Signs of Safety om te kijken hoe de veiligheid in het gezin vergroot kan worden.

Tijdens het onderzoek was de kwaliteitsverbetering al merkbaar in de gesprekken met de medewerkers, maar nog niet voldoende zichtbaar in de praktijk.

2.1 **Beleid voor de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's**

Verwachting

De pleegzorgaanbieder heeft beleid van voldoende kwaliteit voor de systematische screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's.

In het beleid staat beschreven:

- *werkwijze voor de screening van een pleeggezin op veiligheidsrisico's (hoe, wanneer, frequentie);*
- *criteria voor de screening van een pleeggezin op veiligheidsrisico's;*
- *hoe de uitkomsten van de screening moeten worden vastgelegd;*
- *richtlijnen over hoe te handelen bij geconstateerde veiligheidsrisico's binnen een pleeggezin;*
- *dat een verklaring van geen bezwaar bij de Raad voor de Kinderbescherming voor een pleeggezin moet worden verkregen.*

Oordeel

De inspectie is van oordeel dat de kwaliteit van het beleid van AZZ voor de screening van netwerkpleeggezinnen op veiligheidsrisico's voldoende is en voor de screening van bestandspleeggezinnen matig.

Voor bestandsgezinnen en netwerkgezinnen is het beleid verschillend. Bij netwerkpleegzorg is de screening meer expliciet gericht op het vaststellen van veiligheidsrisico's dan bij de bestandspleegzorg. Hierdoor is de kwaliteit van het beleid met betrekking tot het vaststellen van veiligheidsrisico's voor netwerkgezinnen beter dan voor bestandsgezinnen.

Onderbouwing van het oordeel

Voor bestandsgezinnen is de STAP-training het uitgangspunt. AZZ hanteert de 'STAP criteria'¹ om de geschiktheid van het pleeggezin in te schatten. Eén van de STAP criteria, namelijk 'gedragsverandering zonder schade toe te brengen' geeft wel enige richting, maar in zijn geheel gaan de STAP criteria niet specifiek over veiligheidsrisico's. AZZ geeft ook zelf aan dat alleen de STAP-criteria inmiddels als onvoldoende worden beschouwd. In dit kader wordt mede op basis van de werkwijze bij de netwerkgezinnen nieuw beleid ontwikkeld.

Voor netwerkpleegzorg zijn voor de screening criteria opgesteld die expliciet op veiligheidsrisico's zijn gericht (de lijst 'veiligheid in het gezin'). Er is een uitgebreide werkwijze voor de netwerkpleegzorg waarin richtlijnen voor het handelen bij geconstateerde veiligheidsrisico's binnen een pleeggezin zijn opgenomen.

Voor zowel bestands- als netwerkgezinnen geldt dat een verklaring van geen bezwaar bij de Raad voor de Kinderbescherming voor een pleeggezin moet worden verkregen.

¹ Dit zijn de vijf criteria waarop pleegzorgaanbieders pleegouders in het voorbereidings- en selectietraject (STAP = Samenwerking Team Aspirant-Pleegouders) beoordeelt: 'openheid en duidelijkheid in contact', 'bereidheid tot samenwerking en delen van ouderschap', 'bevorderen van positief zelfbeeld van het kind', 'gedragsverandering zonder schade toe te brengen' en 'inschatten wat pleegzorg betekent voor het dagelijks leven'.

De uitkomsten van de screening dienen te worden vastgelegd in een eindverslag met een vast format.

AZZ heeft duidelijk beleid hoe te handelen bij geconstateerde veiligheidsrisico's in (pleeg)gezinnen. Dit beleid staat in de notitie "Veilig Thuis, omgaan met veiligheid in het gezin. Werkinstructies voor de afdeling Ambulant en Pleegzorg".

2.2 Screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's in de praktijk

Verwachting

Medewerkers voeren het beleid voor de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's zichtbaar uit.

Medewerkers:

- *kennen het uitvoeringsbeleid voor de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's;*
- *werken conform de werkwijze voor de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's;*
- *passen de criteria voor de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's toe;*
- *leggen de uitkomsten van de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's vast conform het beleid;*
- *handelen conform de richtlijnen over hoe te handelen bij geconstateerde veiligheidsrisico's binnen het pleeggezin;*
- *verkrijgen een verklaring van geen bezwaar bij de Raad voor de Kinderbescherming van het pleeggezin.*

Oordeel

De inspectie oordeelt dat de kwaliteit van de screening van pleeggezinnen op veiligheidsrisico's door medewerkers bijna voldoende is.

Positief is dat medewerkers het beleid kennen en toepassen. Ook waardeert de inspectie dat de medewerkers nieuwe inzichten en werkwijzen voor het verkleinen van veiligheidsrisico's vanuit trainingen en de praktijk van de netwerkpleegzorg direct toepassen in het dagelijks handelen.

Echter, de inspectie is tegelijkertijd van oordeel dat door het ontbreken van voldoende geïmplementeerd beleid voor de screening van de bestandsgezinnen een randvoorwaarde ontbreekt voor het systematisch screenen op veiligheidsrisico's. De aandacht voor veiligheidsrisico's gedurende de screening bij bestandsgezinnen is daarom nog te weinig expliciet.

Maar in de praktijk wordt de screening van bestandsgezinnen uitgevoerd door een klein ervaren team waardoor de kans op het niet signaleren van veiligheidsrisico's klein is.

Bij netwerkpleegzorg screenen de medewerkers de gezinnen conform het zorgvuldige beleid. Helaas wordt de Veiligheidslijst niet in alle dossiers opgenomen. Hierdoor is het risico aanwezig dat informatie over mogelijk veiligheidsrisico's verloren gaat.

De inspectie vindt het risicovol dat pleegkinderen vaak al geruime tijd in netwerkgezinnen verblijven voordat dat de geschiktheid en veiligheid van het pleeggezin adequaat is ingeschat.

Onderbouwing van het oordeel

Algemeen

De medewerkers zijn goed op de hoogte van het beleid voor de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's. Procedures zijn vastgelegd in een handboek en dit handboek, dat door medewerkers daadwerkelijk wordt gebruikt. Medewerkers horen wijzigingen in het beleid tijdens de teamvergadering en bespreken de gevolgen hiervan tijdens de werkbegeleiding. Nieuwe medewerkers volgen een inwerkprogramma van drie maanden en krijgen een ervaren collega als buddy.

De pleegzorgwerkers beoordelen altijd samen met de werkbegeleider de veiligheidsrisico's in de aspirant pleeggezinnen. Bij zorgen of twijfels worden de gedragswetenschapper en/of de clustermanager bij besluiten betrokken. Iedere zes weken is er een algemene teamvergadering van alle pleegzorgwerkers. Iedere vier weken heeft elk basisteam een vergadering.

Bestandsgezinnen

De screening vindt plaats door een team van drie medewerkers (het zorgregiebureau), die de STAP-training geven. Van aspirant pleeggezinnen moet voordat ze aan de STAP-training deelnemen een verklaring van geen bezwaar van de Raad zijn ontvangen. De aspirant pleeggezinnen volgen de STAP-training en maken het huiswerk. De medewerker bespreekt in ieder geval voor het tweede en laatste huisbezoek het aspirant-pleeggezin met de gedragswetenschapper. Deze leest vooraf het dossier. Samen formuleren zij de vragen -mede op grond van de criteria voor veiligheid- waarover tijdens het bezoek duidelijkheid moet komen. Bij twijfels over de geschiktheid bespreekt de medewerker deze met de aspirant pleegouders. Door zelfselectie besluiten ze dan om geen pleegouder te worden. In de praktijk valt een op de zes aspirant pleegouders tijdens de screening door (zelf)selectie af. Er wordt dan geen schriftelijk eindverslag gemaakt. Zo'n verslag wordt wel altijd gemaakt voor de gezinnen waar in de toekomst een pleegkind wordt geplaatst. Dit verslag bevat de noodzakelijke informatie voor de matching van pleegkind en pleeggezin en de aandachtspunten bij de begeleiding van het pleeggezin.

Netwerkpleeggezinnen

Een pleegzorgwerker die plek heeft in zijn caseload voert de screening bij een netwerkpleeggezin uit. Het pleegkind verblijft dan al in het netwerkgezin. De screening begint met een startoverleg waarbij naast de aspirant-pleegouders ook de ouders, de medewerker van Bureau Jeugdzorg en de oudere kinderen deelnemen. Tijdens het startoverleg worden alle bekende aandachts- en knelpunten genoemd.

Voor alle in het gezin aanwezige personen wordt bij de Raad voor de Kinderbescherming een verklaring van geen bezwaar aangevraagd. De Raad verstrekt in de regel na drie weken een

verklaring voor het hele gezin (dus niet per persoon). Indien de Raad geen verklaring afgeeft is het niet mogelijk om netwerkpleeggezin te worden. AZZ meldt dit ook aan Bureau Jeugdzorg.

Tijdens het tweede huisbezoek vult de pleegzorgwerker de Veiligheidslijst (Veiligheid in gezin) samen met de pleegouders in en bespreekt de punten met de pleegouders. De bevindingen van deze bespreken en ook van de andere contacten bespreekt de pleegzorgmedewerker altijd met de praktijkbegeleider. Samen signaleren ze eventuele veiligheidsrisico's en bepalen dan hoe verder te gaan.

Na drie maanden wordt een eindverslag van de screening (de startmodule netwerkpleegzorg) gemaakt en in het dossier opgenomen. Het eindverslag vormt de basis voor het besluit of het gezin een netwerkpleeggezin wordt en daarmee tevens het advies aan Bureau Jeugdzorg om een gezin wel of niet te accepteren. Het eindverslag wordt altijd besproken met alle betrokkenen in de vorm van een eindevaluatie van de netwerkmodule.

Het startoverleg bij netwerkplaatsingen vindt plaats op het moment dat het kind volgens de wachtlijst pleegzorg van AZZ aan de beurt is. De provincie Zeeland stelt een vast budget voor de pleegzorg vast dat in de praktijk ontoereikend blijkt voor het realiseren voldoende pleegzorg. Er is een wachtlijst voor pleegzorg ontstaan, ook bij netwerkplaatsingen. Hierdoor ontstaat het onbedoelde effect dat een kind al enige tijd in het netwerkpleeggezin verblijft voordat de startbijeenkomst plaatsvindt. De veiligheid in dit gezin is nog niet gescreend waardoor er voor het kind een onveilige situatie kan ontstaan. Over de concrete invulling van de bewaking van de veiligheid tijdens deze periode zijn geen nadere afspraken tussen AZZ en Bureau Jeugdzorg gemaakt.

2.3 Beleid voor het toezicht op de veiligheid van het pleegkind

Verwachting

De pleegzorgaanbieder heeft uitvoeringsbeleid van voldoende kwaliteit voor het systematisch toezicht op de veiligheid van het pleegkind.

In het beleid staat beschreven:

- *richtlijnen over hoe en met welke frequentie de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin moet worden ingeschat;*
- *richtlijnen over hoe en met welke frequentie er direct zicht op de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin moet worden gehouden (ofwel: hoe een pleegkind (apart) moet worden gezien).*
- *richtlijnen over hoe en met welke frequentie er met pleegouders moet worden overlegd over de veiligheid van een pleegkind;*
- *criteria voor wanneer risico's opnieuw moeten worden ingeschat buiten de vastgestelde frequentie;*
- *hoe de uitkomsten van de veiligheidsinschatting moeten worden vastgelegd;*

- richtlijnen over hoe te handelen bij een geconstateerd verhoogd risico voor de veiligheid van een pleegkind in het pleeggezin en/of (een vermoeden van) kindermishandeling.

Verwacht wordt dat de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de pleegzorgaanbieder en BJZ t.a.v. de veiligheid van het pleegkind staat beschreven:

- de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de pleegzorgaanbieder en BJZ betreffende het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen (wie doet wat wanneer);
- hoe met welke frequentie de pleegzorgaanbieder met BJZ overlegt over de veiligheid van een pleegkind;
- de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de pleegzorgaanbieder en BJZ bij een geconstateerd verhoogd risico voor de veiligheid van een pleegkind in het pleeggezin en/of (een vermoeden van) kindermishandeling (wie doet wat wanneer).

Oordeel

De inspectie is van oordeel dat de kwaliteit van het beleid van AZZ voor het toezicht op de veiligheid van het pleegkind matig is.

Er is beleid voor het houden van toezicht op de veiligheid van het pleegkind. Het beleid is echter reactief van aard. Het geeft aan hoe er gehandeld moet worden nadat geconstateerd is dat er mogelijk risico's voor de veiligheid van het kind zijn (het niet-pluis gevoel optreedt).

Overigens zijn er veel ontwikkelingen rondom het toezicht die nog niet in beleid zijn vastgelegd.

Onderbouwing van het oordeel

De documenten 'Beleid Kindermishandeling en (Seksuele) Intimidatie' en 'Veilig thuis' beschrijven het beleid voor het toezicht op de veiligheid van het pleegkind. Deze documenten bevatten richtlijnen over hoe de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin dient te worden ingeschat en over hoe gehandeld dient te worden bij een geconstateerd verhoogd risico voor de veiligheid van een pleegkind in het pleeggezin en/of (een vermoeden van) kindermishandeling. Een belangrijk aspect van het toezicht op de veiligheid vormt een veiligheidsanalyse door de pleegzorgmedewerker met behulp van het Veiligheidsformulier 1. Dit formulier dient de werker altijd met de werkbegeleider te bespreken. Het formulier is gebaseerd op handreikingen van mevrouw Ten Berge van het NJi (Nederlands Jeugdinstituut) voor het beoordelen en bespreken van veiligheid van kinderen in hun thuissituatie². Daarnaast dient veiligheidsformulier 2 samen met gezinsleden te worden ingevuld en worden besproken.

Het beleid is reactief. Bij de richtlijnen wordt niet expliciet aangegeven met welke frequentie er direct zicht op de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin gehouden moet worden. Ook ontbreekt het aan richtlijnen over hoe en met welke frequentie er met pleegouders moet worden overlegd over de veiligheid van een pleegkind. Criteria voor wanneer risico's opnieuw moeten worden ingeschat zijn evenmin in het beleid opgenomen.

² Berge, I.J. ten & A. Bakker (2005). Veilig thuis? Utrecht: 2005.

In het beleid zijn afspraken vastgelegd met Bureau Jeugdzorg over de verantwoordelijkheidsverdeling (wie doet wat wanneer) bij het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen. Bij deze afspraken ontbreekt het echter aan richtlijnen voor de inhoud en frequentie van het overleg.

2.4 Het toezicht op de veiligheid van het pleegkind in de praktijk

Verwachting

Medewerkers voeren het beleid voor het toezicht op de veiligheid van het pleegkind zichtbaar uit.

Medewerkers:

- *kennen het uitvoeringsbeleid voor het toezicht op de veiligheid van het pleegkind;*
- *voeren de veiligheidsinschattingen uit conform het beleid;*
- *houden direct zicht op de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin conform het beleid (ofwel: het (apart) zien een pleegkind);*
- *overleggen met pleegouders over de veiligheid van een pleegkind conform het beleid;*
- *hanteren hierbij de criteria op grond waarvan risico's opnieuw moeten worden ingeschat buiten de vastgestelde frequentie;*
- *leggen de uitkomsten van de veiligheidsinschatting vast conform het beleid;*
- *handelen conform de richtlijnen hoe te handelen bij een geconstateerd verhoogd risico voor de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin en/of (een vermoeden van) kindermishandeling;*
- *handelen richting BJZ conform de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de pleegzorgaanbieder en BJZ betreffende het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen;*
- *overleggen over de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin met BJZ conform de gemaakte afspraken;*
- *handelen bij een geconstateerd verhoogd risico voor de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin en/of (een vermoeden van) kindermishandeling met BJZ conform de gemaakte afspraken.*

Oordeel

De inspectie oordeelt dat de kwaliteit van het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen door medewerkers matig is.

Het toezicht op veiligheid in pleeggezinnen is ten tijde van het inspectie-onderzoek volop in ontwikkeling. Deze ontwikkelingen zijn nog niet vertaald in concrete richtlijnen. Hierdoor is het toezicht nog te veel afhankelijk van de betrokken medewerkers. Positief is dat er sinds kort werkbegeleiders zijn die mede als taak hebben de uitvoering te bewaken. Zij beschikken echter niet over vaste criteria waarop zij de pleegzorgbegeleiders coachen en kunnen sturen.

De verslaglegging van de pleegzorgbegeleiding in het dossier is weinig transparant, ook wat betreft het vastleggen van gesignaleerde veiligheidsrisico's. Hierdoor bestaat het risico dat er onvoldoende planmatig en systematisch wordt gehandeld bij zorgen over de veiligheid van het pleegkind.

Positief vindt de inspectie dat medewerkers tijdens de pleegzorgbegeleiding alert zijn op de veiligheid van het pleegkind en dat zij zonodig extra op huisbezoek gaan. De inspectie waardeert dat er bij AZZ veel ruimte is voor (multidisciplinair) overleg. Ook is positief dat wanneer

er een verhoogd risico voor de veiligheid van een pleegkind wordt gemeld de interne afspraken werken en de samenwerking met Bureau Jeugdzorg goed is.

Onderbouwing van het oordeel

De kern van het huidige werkwijze vormt het signaleren van 'niet-pluis' signalen en het vervolgens altijd bespreken van deze signalen met de werkbegeleider. Een 'niet-pluis' signaal wordt vaak gevoed door de mate van openheid van een pleeggezin. Bij een 'niet-pluis' signaal vult de pleegzorgmedewerker altijd de Veiligheidslijst 1. Deze lijst bevat concrete punten betreffende de veiligheid en welbevinden van het pleegkind. De pleegzorgwerker bespreekt de situatie mede aan de hand van de lijst met de werkbegeleider. Bij het bespreken van de signalen in het gezin gebruikt de pleegzorgwerker Veiligheidslijst 2.

In de praktijk is er per team pleegzorgwerkers een werkbegeleider. Deze krijgt alle informatie van de pleegzorgwerker en is dus goed op de hoogte. Alle casus worden structureel twee maal per jaar in het werkoverleg besproken. Nieuwe medewerkers krijgen een inwerkperiode van drie maanden en een ervaren medewerker als buddy.

Bij moeilijker vragen is het altijd mogelijk om via de werkbegeleider consultatie bij de gedragswetenschapper te vragen. Daarnaast vindt eenmaal per week het driehoeksoverleg plaats, waarbij de werkbegeleider samen met de gedragswetenschapper en de clustermanager samen besluiten nemen. Als sluitstuk kunnen vragen aan het expertiseteam worden voorgelegd. Concluderend, het is ten alle tijden mogelijk om niet-pluis signalen met anderen te bespreken en waar nodig extra deskundigheid snel te betrekken.

Medewerkers zijn goed in staat om niet-pluis signalen te bespreken met elkaar en vervolgens met de pleegouders. Dit blijkt tijdens de interviews. In de dossiers en dagjournaals is de keten 'signaal – analyse – oordeel – actie' niet zichtbaar. Bij zorgen over de veiligheid bespreken de medewerkers dit met de pleegouders, waarbij zij ook Veiligheidsformulier 2 (kunnen) gebruiken.

Bij ernstige zorgen over de veiligheid vindt conform het beleid altijd intern binnen AZZ overleg plaats met de verantwoordelijke manager en met de medewerker van Bureau Jeugdzorg. Dit kan leiden tot een gericht plan van aanpak voor de veiligheid. De werkbegeleiders hebben een eerste training van de werkwijze Signs of Safety gehad en zullen vervoltrainingen volgen. Medewerkers van Bureau Jeugdzorg leren deze methodiek ook. Indien de veiligheid van een pleegkind ernstig in gevaar is, vindt altijd overleg met Bureau Jeugdzorg plaats. AZZ beëindigt dan de pleegzorgbegeleiding. Bureau Jeugdzorg is verantwoordelijk voor het eventueel overplaatsen van het kind. Bureau Jeugdzorg kent deze gang van zaken en werkt hierin de regel goed aan mee. Zo nodig kan snel worden opgeschaald naar managementniveau.

Op het aspect toezicht op de veiligheid is bij AZZ veel in ontwikkeling, bijvoorbeeld de medewerkers volgen een training in het praten met kinderen. Deze ontwikkelingen zijn nog niet vertaald in concrete richtlijnen voor de uitvoering of voor de aansturing vanuit de werkbegeleiding. Bijvoorbeeld, de ene pleegzorgwerker praat nu wel structureel alleen met een pleegkind, de andere niet.

Hoofdstuk 3 Eindoordeel en aanbevelingen

In dit hoofdstuk geeft de Inspectie jeugdzorg haar oordeel over de mate waarin AZZ systematisch zorg draagt voor de veiligheid van pleegkinderen binnen het pleeggezin. Vervolgens doet de inspectie aanbevelingen aan AZZ en de provincie Zeeland.

Verwachting

Pleegkinderen hebben recht op een veilige plek in het pleeggezin waarin zij opgroeien. Zij dienen beschermd te zijn tegen alle vormen van mishandeling binnen het pleeggezin en er dient zicht te zijn op mogelijke veiligheidsrisico's binnen het pleeggezin. Van pleegzorgaanbieders verwacht de inspectie dat zij risicovolle situaties voor pleegkinderen tot een minimum beperken. Zij dienen hiertoe (aspirant) pleeggezinnen te *screenen* op mogelijke veiligheidsrisico's en zij dienen *toezicht* te houden op de veiligheid van het pleegkind in het pleeggezin, door onveilige situaties te signaleren en mogelijke veiligheidsrisico's voor pleegkinderen in te schatten.

De inspectie verwacht van pleegzorgaanbieders dat zij dit *systematisch* doen door te zorgen voor beleid van voldoende kwaliteit én door te zorgen dat medewerkers dit beleid adequaat in de praktijk brengen.

Eindoordeel

1. *Het systematisch screenen van pleeggezinnen op veiligheidsrisico's is bijna van voldoende kwaliteit.*
 - De kwaliteit van het *beleid* van AZZ voor de screening van netwerkpleeggezinnen op veiligheidsrisico's is voldoende en voor de screening van bestandspleeggezinnen is dit matig. Bij de netwerkpleeggezinnen is het beleid gericht op het actief opsporen van veiligheidsrisico's. Echter, bij de bestandspleeggezinnen geven de gebruikte STAP-criteria onvoldoende zicht op mogelijke veiligheidsrisico's.
 - De kwaliteit van de screening *door medewerkers* is bijna voldoende. Bij bestandspleeggezinnen ontbreekt het expliciet en systematisch screenen op veiligheid. Het team is qua omvang klein en gebruikt bij de screening ook inzichten uit de screening van netwerkgezinnen, waardoor in de praktijk de kans klein is op het over het hoofd zien van onveilige situaties.
2. *Het systematisch toezicht houden op de veiligheid van pleegkinderen is van matige kwaliteit.*
 - De kwaliteit van *het beleid* van AZZ voor het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen is matig. Het toezicht op veiligheid in pleeggezinnen is ten tijde van het inspectieonderzoek volop in ontwikkeling. Deze ontwikkelingen zijn nog niet vertaald in concrete richtlijnen. Het beleid is reactief: het gaat in op het handelen nadat er (een vermoeden van) een verhoogd risico voor de veiligheid van pleegkinderen is geconstateerd.

- De kwaliteit van het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen *door medewerkers* is matig. Het toezicht is nog te veel afhankelijk van de betrokken medewerkers. Positief is dat de medewerkers tijdens de pleegzorgbegeleiding alert zijn op de veiligheid van het pleegkind en dat wanneer er een verhoogd risico voor de veiligheid van een pleegkind wordt gesignaleerd de samenwerking met Bureau Jeugdzorg goed blijkt te zijn.

Daarnaast heeft de inspectie een zorgelijk knelpunt geconstateerd rondom de plaatsing van pleegkinderen in netwerkgezinnen. Doordat er een wachtlijst is voor de screening verblijven deze kinderen vaak geruime tijd in een netwerkgezin zonder dat de geschiktheid en veiligheid van het gezin adequaat is ingeschat door Bureau Jeugdzorg en/of de pleegzorgaanbieder. Dit houdt risico's voor de kinderen in.

Aanbevelingen

Aan AZZ

- Maak beleid aansluitend op de actuele ontwikkelingen:
 - dat een verdere invulling van de *screening* op veiligheidsrisico's van de bestandspleeggezinnen bevat;
 - waardoor de praktijk voor het *toezicht* op de veiligheid van pleegkinderen binnen pleeggezinnen wordt vastgelegd;
 - dat tot een transparante verslaglegging van veiligheidsrisico's leidt.
- Maak een verbeterplan dat concreet aangeeft hoe dit beleid geïmplementeerd zal worden en wanneer het beleid operationeel is.
- Maak concrete afspraken met Bureau Jeugdzorg over de verantwoordelijkheidsverdeling bij de aanvang van netwerkplaatsingen: wie doet wat om zicht te houden op de veiligheid van pleegkinderen vanaf het moment dat de kinderen in een netwerk gezin zijn geplaatst en voordat de screening heeft plaatsgevonden.
Laat onderdeel zijn van de afspraken hoe het beleid concreet geïmplementeerd zal worden en maak inzichtelijk wanneer de afspraken operationeel zullen zijn.

Aan de provincie Zeeland

- Betrek het onbedoelde effect van een vast budget voor de pleegzorg – een onveilige situatie voor kinderen die op de wachtlijst staan voor een netwerkplaatsing – bij het maken van nieuwe (productie)afspraken met AZZ en Bureau Jeugdzorg.
- Toets het verbeterplan van AZZ op de kwaliteit (aansluiting bij de aanbevelingen uit dit rapport, ambities, termijnen, enzovoort)).
- Zie toe op een spoedige uitvoering van het verbeterplan en de totstandkoming van de afspraken tussen AZZ en Bureau Jeugdzorg.

Bijlage 1 Toetsingskader

Toetsingskader van de Inspectie jeugdzorg voor het onderzoek naar de veiligheid binnen pleeggezinnen

Achtergrond van het onderzoek

De inspectie onderscheidt twee belangrijke thema's bij het zorgdragen voor de veiligheid in pleeggezinnen. Allereerst dient te worden vastgesteld of een (aanstaand) pleeggezin een veilige plek kan bieden voor het pleegkind ('*screening*'). Ten tweede, als een kind eenmaal in een pleeggezin verblijft, dient er *toezicht* te zijn op de veiligheid van het pleegkind in het pleeggezin.

Beide aspecten gelden overigens zowel voor plaatsingen in bestandsgezinnen (waarbij er voorafgaand aan de plaatsing geen relatie is tussen pleegkind en pleeggezin) als in netwerkgezinnen (waarbij het pleeggezin uit de naaste omgeving van het kind komt).

Het onderzoek dient een antwoord te geven op de volgende vraag:

Zorgen de pleegzorgaanbieders systematisch voor de veiligheid van kinderen in pleeggezinnen?

Deze vraag is geconcretiseerd in de volgende twee deelvragen:

- screenen de pleegzorgaanbieders het pleeggezin systematisch op mogelijke veiligheidsrisico's voor het pleegkind?
- houden de pleegzorgaanbieders systematisch toezicht op de veiligheid van het pleegkind?

Toelichting op het toetsingskader

De inspectie heeft de vraagstelling vertaald in een toetsingskader, waarin schematisch is weergegeven wat de Inspectie jeugdzorg verwacht van de pleegzorgaanbieders. Op basis van het toetsingskader komt de inspectie tot haar oordeel over de kwaliteit van het handelen van de pleegzorgaanbieders ten aanzien van het zorgdragen voor de veiligheid van het pleegkind in het pleeggezin.

De twee thema's van het onderzoek staan in de eerste kolom van het toetsingskader benoemd (systematische screening en systematisch toezicht). In de tweede kolom staan de criteria (normen) geformuleerd waaraan de inspectie het handelen van de pleegzorgaanbieders beoordeelt. In de derde kolom zijn de indicatoren benoemd aan de hand waarvan de inspectie nagaat in hoeverre aan de criteria wordt voldaan. In de laatste kolom staat beschreven van welke onderzoeksbronnen de inspectie gebruik maakt om vast te stellen of, en zo ja in hoeverre de indicatoren aanwezig zijn.

Thema's	Criteria (Wanneer is het goed?)	Indicatoren (Waarom kun je dat zien?)	Bronnen
Systematische screening van het pleeggezin ³ op veiligheidsrisico's voor het pleegkind	1. De pleegzorgaanbieder heeft uitvoeringsbeleid ⁴ van voldoende kwaliteit voor de systematische screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's	In het uitvoeringsbeleid staat beschreven: <ul style="list-style-type: none"> - criteria voor de screening van een pleeggezin op veiligheidsrisico's; - werkwijze voor de screening van een pleeggezin op veiligheidsrisico's (hoe, wanneer, frequentie); - hoe de uitkomsten van de screening moeten worden vastgelegd; - richtlijnen over hoe te handelen bij geconstateerde veiligheidsrisico's binnen een pleeggezin; - dat een verklaring van geen bezwaar bij de Raad voor de Kinderbescherming voor een pleeggezin moet worden verkregen. 	Beleidsdocumenten
	2. Medewerkers voeren het beleid voor de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's zichtbaar uit	Medewerkers: <ul style="list-style-type: none"> - kennen het uitvoeringsbeleid voor de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's; - passen de criteria voor de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's toe; - werken conform de werkwijze voor de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's; - leggen de uitkomsten van de screening van het pleeggezin op veiligheidsrisico's vast conform het beleid; - handelen conform de richtlijnen over hoe te handelen bij geconstateerde veiligheidsrisico's binnen het pleeggezin; - verkrijgen een verklaring van geen bezwaar bij de Raad voor de Kinderbescherming van het pleeggezin. 	Interviews met medewerkers Dossiers
Systematisch toezicht op de veiligheid van het pleegkind	1. De pleegzorgaanbieder heeft uitvoeringsbeleid van voldoende kwaliteit voor het systematisch toezicht op de veiligheid van het pleegkind	In het uitvoeringsbeleid staat beschreven: <ul style="list-style-type: none"> - richtlijnen over hoe de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin moet worden ingeschat; - richtlijnen over de frequentie waarmee de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin moet worden ingeschat; - criteria voor wanneer risico's opnieuw moeten worden ingeschat buiten de vastgestelde frequentie; - hoe de uitkomsten van de veiligheidsinschatting moeten worden vastgelegd; 	Beleidsdocumenten

³ Onder pleeggezin worden alle inwonenden in het pleeggezin verstaan.

Onder pleeggezinnen worden bestands- en netwerkgezinnen verstaan.

⁴ Onder uitvoeringsbeleid wordt verstaan: richtlijnen, protocollen, werkinstructies, (beschrijvingen van) werkprocessen, etc.

Thema's	Criteria (Wanneer is het goed?)	Indicatoren (Waarom kun je dat zien?)	Bronnen
		<ul style="list-style-type: none"> - richtlijnen over hoe te handelen bij een geconstateerd verhoogd risico voor de veiligheid van een pleegkind in het pleeggezin en/of (een vermoeden van) kindermishandeling; - richtlijnen over hoe er direct zicht op de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin moet worden gehouden (ofwel: hoe een pleegkind (apart) moet worden gezien); - richtlijnen over de frequentie waarmee er direct zicht op de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin moet worden gehouden (ofwel: met welke frequentie een pleegkind (apart) moet worden gezien); - richtlijnen over hoe er met pleegouders moet worden overlegd over de veiligheid van een pleegkind; - richtlijnen over de frequentie waarmee er met pleegouders moet worden overlegd over de veiligheid van een pleegkind. <p>Ten aanzien van de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de pleegzorgaanbieder en BJZ t.a.v. de veiligheid van het pleegkind staat beschreven:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de pleegzorgaanbieder en BJZ betreffende het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen (wie doet wat wanneer); - hoe de pleegzorgaanbieder met BJZ overlegt over de veiligheid van een pleegkind; - met welke frequentie de pleegzorgaanbieder met BJZ overlegt over de veiligheid van een pleegkind; - de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de pleegzorgaanbieder en BJZ bij een geconstateerd verhoogd risico voor de veiligheid van een pleegkind in het pleeggezin en/of (een vermoeden van) kindermishandeling (wie doet wat wanneer). 	
	<p>2. Medewerkers voeren het beleid voor het toezicht op de veiligheid van het pleegkind zichtbaar uit</p>	<p>Medewerkers:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kennen het uitvoeringsbeleid voor het toezicht op de veiligheid van het pleegkind; - voeren de veiligheidsinschattingen uit conform het beleid; - hanteren de criteria op grond waarvan risico's opnieuw moeten worden ingeschat buiten de vastgestelde frequentie; - leggen de uitkomsten van de veiligheidsinschatting vast conform het beleid; - handelen conform de richtlijnen hoe te handelen bij een geconstateerd verhoogd risico voor de vei- 	<p>Interviews met medewerkers</p> <p>Dossiers</p>

Thema's	Criteria (Wanneer is het goed?)	Indicatoren (Waaraan kun je dat zien?)	Bronnen
		<p>ligheid van een pleegkind in een pleeggezin en/of (een vermoeden van) kindermishandeling;</p> <ul style="list-style-type: none"> - houden direct zicht op de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin conform het beleid (ofwel: het (apart) zien een pleegkind); - overleggen met pleegouders over de veiligheid van een pleegkind conform het beleid; - handelen richting BJZ conform de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de pleegzorgaanbieder en BJZ betreffende het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen; - overleggen over de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin met BJZ conform de gemaakte afspraken; - handelen bij een geconstateerd verhoogd risico voor de veiligheid van een pleegkind in een pleeggezin en/of (een vermoeden van) kindermishandeling met BJZ conform de gemaakte afspraken. 	

Bijlage 2 Onderzoeksopzet

Het pleegzorgonderzoek van de Inspectie jeugdzorg is uitgevoerd in twee fasen: een beleidsanalyse en een praktijkonderzoek. De beleidsanalyse vond plaats bij alle 28 pleegzorgaanbieders. Vervolgens is het praktijkonderzoek uitgevoerd bij achttien pleegzorgaanbieders: één pleegzorgaanbieder per provincie/ stadsregio en de drie landelijke pleegzorgaanbieders.

Beleidsanalyse

De inspectie heeft via een schriftelijke vragenlijst (juni 2008) bij alle pleegzorgaanbieders hun beleid over de volgende thema's opgevraagd en vervolgens geanalyseerd:⁵

- de *screening* van pleeggezinnen op veiligheidsrisico's;
- het *toezicht* op de veiligheid van pleegkinderen;
- de *verantwoordelijkheidsverdeling* tussen AZZ en bureau jeugdzorg voor het toezicht op de (veiligheid) van pleegkinderen.

Praktijkonderzoek

Het praktijkonderzoek bij AZZ is uitgevoerd in oktober 2008. Met het praktijkonderzoek heeft de inspectie de toepassing van het beleid voor de *screening* en het *toezicht* in de praktijk getoetst. Dit is gedaan via twee groepsinterviews met uitvoerend medewerkers (een interview over de screening op veiligheidsrisico's en een interview over het toezicht op de veiligheid van pleegkinderen). Vervolgens heeft de inspectie een aantal recente dossiers geanalyseerd op deze thema's. De interviews en dossieranalyse vonden plaats aan de hand van gestructureerde vragenlijsten.

⁵ Onder (uitvoerings)beleid is verstaan: richtlijnen, protocollen, werkinstructies, (beschrijvingen van) werkprocessen, etc.